Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2026/1141

26.5.2026

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2026/1141,

19. mai 2026,

taotluse kohta registreerida Euroopa kodanikualgatus „Looduse õigused: kodanike võimalused ökosüsteeme esindada ja kaitsta“ kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/788

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrust (EL) 2019/788 Euroopa kodanikualgatuse kohta, ([1]) eriti selle artikli 6 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

(1) 27. märtsil 2026 esitati komisjonile taotlus registreerida Euroopa kodanikualgatus nimega „Looduse õigused: kodanike võimalused ökosüsteeme esindada ja kaitsta“.

(2) Algatuse korraldajad on sõnastanud selle eesmärgi järgmiselt: „tunnustada looduse õigusi Euroopa õiguses õigusaktiga (direktiiv või määrus), mille alusel saaks tugevdada ökosüsteemide kaitset“. Algatuse korraldajad soovivad, et loodust ei käsitataks varana, vaid ökosüsteemid tuleks tunnistada „väärtuslikeks elusorganismideks, millel on põhiõigused“, sealhulgas „õigus eksisteerida, õigus uuendada oma bioloogilisi võimeid ja elutähtsaid tsükleid ning õigus taastamisele“. Samuti leiavad korraldajad, et ökosüsteemidele tuleks anda juriidilise isiku staatus. Nende arvates tuleks kodanikele ja kogukondadele anda „võimalus tegutseda ökosüsteemide haldajate ja esindajatena, kelle ülesanne on ühelt poolt ennetada kahju ning teiselt poolt toetada kaitset, taastamist ja uuendamist. Seega peaks esindajatel olema ökosüsteemide õiguste kaitsmisel kaebeõigus ja võimalus rakendada täiendavaid õiguslikke meetmeid, võttes eeskujuks Mar Menori juhtumi Hispaanias.“ Algatuse lisas on algatuse teema, eesmärkide ja tausta kohta esitatud rohkem andmeid.

(3) Komisjon leiab, et tuginedes Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 192 lõikele 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 191 lõikega 1, võiks ta võtta vastu ettepaneku õigusakti kohta, millega tugevdada ökosüsteemide kaitset, sealhulgas õigust eksisteerida, õigust uuendada oma bioloogilisi võimeid ja elutähtsaid tsükleid ning õigust taastamisele. Sellise õigusaktiga võiks ka anda ökosüsteemidele juriidilise isiku staatuse ning kodanikele ja kogukondadele õiguse nende nimel tegutseda.

(4) Sel põhjusel on komisjon arvamusel, et ükski algatuse osa ei jää ilmselgelt väljapoole komisjoni pädevust esitada aluslepingute rakendamiseks liidu õigusaktide ettepanekuid.

(5) See järeldus ei mõjuta hinnangut selle kohta, kas käesoleval juhul on täidetud konkreetsed sisulised tingimused, sealhulgas järgitud proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtet ja põhiõigusi, et komisjon saaks selles küsimuses edasi tegutseda.

(6) Korraldajate rühm on esitanud asjakohased tõendid selle kohta, et rühm vastab määruse (EL) 2019/788 artikli 5 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele, ning on määranud kooskõlas määruse artikli 5 lõike 3 esimese lõiguga kindlaks kontaktisikud.

(7) Kavandatav algatus ei ole ilmselgelt ebaõiglane, põhjendamatu või pahatahtlik ega vastuolus Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtuste ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustega.

(8) Seepärast tuleks algatus „Looduse õigused: kodanike võimalused ökosüsteeme esindada ja kaitsta“ registreerida.

([1]) ELT L 130, 17.5.2019, lk 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj.

(9) Järeldus, et määruse (EL) 2019/788 artikli 6 lõike 3 kohased registreerimistingimused on täidetud, ei tähenda, et komisjon on kontrollinud algatuse tekstis esitatud fakte – faktide õigsuse eest vastutab algatuse korraldajate rühm. Algatuse sisu väljendab üksnes selle korraldajate rühma seisukohti ning seda ei või käsitada komisjoni seisukohana,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa kodanikualgatus „Looduse õigused: kodanike võimalused ökosüsteeme esindada ja kaitsta“ registreeritakse.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud kodanikualgatuse „Looduse õigused: kodanike võimalused ökosüsteeme esindada ja kaitsta“ korraldajate rühmale, keda esindavad kontaktisikutena Emmanuel SCHLICHTER ja Marine YZQUIERDO.

Strasbourg, 19. mai 2026

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Maroš ŠEFČOVIČ